№ 117
ივნისის 3, სამშაბათი 1903 წ.
1877

ივერია

№ 117
ივნისის 3, სამშაბათი 1903 წ.
1903

ყოველ დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

პირველ ივნისიდან წლის დამლევამდე
გაზ. „ივერია“
ჰღირს 6 მან. 75 კაპ.
გაზეთის „ივერიის“ ფასი თვეობით 12 თვით—10 მან., 11 თვით—9 მ. 50 კ., 10 თვით—8 მ. 75 კ., 9 თვით—8 მ., 8 თვით—7 მ. 25 კ., 7 თვით—6 მ. 75 კ., 6 თვით—6 მ., 5 თვით—5 მ. 50 კ. 4 თვით—4 მ. 75 კ., 3 თვით—3 მან. 50 კ., 2 თვით—2 მ. 75 კაპ., 1 თვით—1 მან. 50 კაპ.

რედაქციისაგან

სოფელ კასპში 29 მაისს გარდაიცვალა
კნეინა ევა დავითის ასული ამილახვრისა
და არა ნინო, როგორც შეცდომით ეწერა გუშინდელ ნომერში გამოცხადებულში.

უმთავრესი კანტორა დ. ზ. სარაჯიშვილისა ქ. ტფილისში აცხადებს, რომ საუკეთესო ვენახების

კახური ღვინის

შესანახავ და დასაძველებლად, 1903 წლის 1 იანვრიდან დაქირავებულია სარდაფები კირხეს მაპარიანცისა. კანტორა და მაღაზია ღვინის ვაჭრობისა იმავე სახლშია (ოლღის ქუჩა, ტელეფონი № 150).

ღვინოები იყიდება 25 კაპ. დაწყებული ბოთლი.

ბორდოს მსგავსად და მეფეთ შემუშავებულ ნაკლები; თუ ბოთლებს ნაკლები თუ არ მოიტანს მუშტარი, ღვინის კანტორა სახლშივე მიუტანს.

ღვინის იყიდება:

სოღლუგში—გოლოვ. პროსპ. სახ. დობრინსკისა, ტელეფ. № 595.
დეპო № 2, ვერაზ. ვორონცოვის ხიდთან, ტელეფ. № 210
დეპო № 1, სასახლის ქუჩა, საკუთარი სახლი, ტელეფონ. № 60.
კავკასიის ავიც, სახოდ., რკინის გზის მოხელეთა მაღაზიებში, სახოგადოებრივ მაღაზიებში, მაგაზ. მანიეთა და სხვა საგასტრონომიო მაღაზიებში. (25—6—19)

კავკასიის რკინის გზის მმართველობა

ამით აცხადებს, რომ ხუთშაბათს, 5 ივნისს, დილის 10 საათზე, სადგურ ნავთლუღში გაიყიდება 5 რუმბი ღვინო განჯიდან ნავთლუღში გამოგზავნილი, რომელიც პატრონებმა არ გაიტანეს № 1867, წონით 237 ფუთი.

ღვინო დარჩება იმას, ვინც მეტს ფასს მისცემს იმაზე, როგორც დაფასებულია. (3—6—2)

იყიდება სურამში

იუნკერთა სასწავლებლის პირდაპირ შშვენიერი საზაფხულო ადგილები

„საჩხეიძო“

თვისის მდებარეობით და ჰავით ჰსჯობია ყველა საზაფხულო ადგილებს. დასარწმუნებლად მხოლოდ ადგილობრივ ნახვა კმარა. მამული მდებარეობს შოსის გზის პირად, შიგ მამულში გაყვანილია ფართო გზები, მოფარფაშებული სადგურის „პარკი“ ფიჭვისა და ნაძვისა. პირობების გასაგებად შეიძლება მიმართონ:

სურამში: კნეინა ეკა გიორგის ასულ ჩაჯიძისას,

ტფილისში: „ივერიის“ რედაქციის კანტორას და ნოტარიუს მდებროვის კანტორაში (ერევნის მოედანი, სახლი № 2). (30—2).

იყიდება იაფად

როიალი

არტილერიის ქუჩა № 5 ეზოში, ზემო სართულში.

ჰკითხეთ: „ჯეჯილის“ რედაქციაში. (5—6—1)

ქართველ ქალთა ამხანაგობის

სამკერვალოში

მიიღებენ ყოველგვარ ხელსაქმეს: თეთრეულს ფერადი ძაფით ნაქარგებს და კაბებს ქალებისას და ბავშვებისას.

ბარონის ქუჩა, № 12.

ექიმი

ვ. ლამბაშიძე

იღებს შინაგან და ბავშვთა ავადმყოფებს საღამოს 6—7 საათამდე.

ბინა: ბარონის ქუჩა № 22, დიდი ვანქის ქუჩის კუთხისთან. ტელეფონი 642. (წ.)

ნაფიცი ვექილი

ლ. ს. სტალინსკი

გადავიდა ველიკოკნიაჟესკის ქუჩაზე სახლი № 40 (4—131—2)

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა

(კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)

ავადმყოფებს იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებშიაც.

დილით:

ბ. ა. ნავასარდიანი. 11—12 ს. საღინეკოლოგიო (ქალისა) და საშინაგნო ავადმყოფობანი.

ჟ. ვ. ბიტშიანი. 9 საათიდან 10 საათამდე კბილისა, ნერვებისა და ნერვების ავადმყოფობანი.

ე. ს. ავდიშვილი. 10—11 საათამდე კანისა, ვენერიული და საშარდეს ავადმყოფობანი.

ბახტაძე. დილის 11—12 საათ. შინაგანი და ბავშვთა ავადმყოფობანი.

ძ. ი. ბეჟისშვილი. 12—1 საათ. ყელისა, ყურისა და ცხვირის ავადმყოფობანი.

ბ. ა. თარხანოვი. 1—1½ საათ. შინაგანისა და ბავშვებისა ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით.

ა. პ. კარაპეტიანცი. 1—1½ საათ. შინაგიან და ბავშვების ავადმყოფობისა—სამშაბათობით, ხუთშაბთაობით და შაბათობით.

საღამოობით

ნ. ნ. როსტომბეგოვი. 5—6 ს. ხირურგიულისა და კანის ავადმყოფობისა (ელექტროტერაპია)

გ. ს. ლევი 6—7 საათამდე, ნერვებისა (ელექტროთერაპიისა), შინაგანი და ვენერიულის ავადმყოფობისა.

ქალი ექიმი **ა. ი. შჩერბანინა** 7—7½ საათამდის. ქალისა და საბებიო ავადმყოფობისა.

ბ. ა. თარხანოვი. 7½—8 საათ. ბავშვებისა და შინაგანი ავადმყოფობანი.

ბ. ა. ნავასარდიანი. 7½—8 ს.

ს. ტ. არვანიტაკი. 11—1 ს. გაუკეთებს სახლში მსურველთ „მასსაჟს“, აუცრის ყვავილს და გიმართავს საექიმო გიმნასტიკას ექიმის დანიშვნით.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური, ღარიბთათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი მედიცინისა ნავასარდიანი.

Первая частная лѣчебница д-ра Навасардіана. Тифлисъ, противъ памят. Ворон- (წლ.

კბილის ექიმი

ივანე პავლეს ძე

ახალშენიშვილი

ელისაბედის ქუჩა, 38.

იღებს ყოველ-დღე კბილის სნეულებით ავადმყოფებს დილის 8—10 ს. და 11—2-დის, ხოლო საღამ. 5—7-დის. კვირა-უქმე დღეებში 9—2-მდის და საღამ. 5—7-მდის. (წლ.)

კერძო სამკურნალო

ექიმის მუსხელაშვილისა

(გედევანიშვილისეული)

კუკია, ნიკოლოოზის ქუჩა, სახლი საგინაშვილისა, № 21, ავჭალის ქუჩის დასაწყისში.

ტელეფონი № 274.

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე.

დილით:

მ. ი. ჯიჯინაძე—კბილის სნეულებანი, 8—10 საათამდე, სამშაბათს ხუთშაბათს და შაბათს.

ნ. ტ. მულინი—ყელისა, ყურისა და ცხვირის სნეულ. 9—10 ს.

ვ. დ. ლამბაშიძე—ორშ., ოთხშ.. და შაბათ. 10—11.

ნ. ზ. ვადალაშვილი—შინაგან. სამშაბათობით ხუთშაბათობით 10—11 ს.

ი. პ. ახალშენიშვილი—კბილის სნეულებანი 10—11 საათ.

დ. ა. გედევანიშვილი—შინაგან, ნერვებითა და ელექტროტერაპია 12—1 ს.

ვ. მ. მანსვეტოვი—შინაგანი, ნერვებისა და ბავშვებისა—კვირაობით 10—12 ს.

ვრ. ვ. ხობოლევსკი—დოსტაქრობა და ორტოპედია: ორშაბათობით, ოთხშაბათობით პარასკეობით და შაბათობით 1—3 საათ.

ნ. მ. ამზარდანოვი—ათაშანგისა, კანისა და საშარდესი, 1—3 ს.

საღამოთი:

ა. მუსხელოვი:—თვალის ავადმყოფობა— ორშ. ოთხშ. და შაბათი. 5—6.

ა. ზ. ვადალაშვილი—შინაგან, ბავშვებისა და ყვავილის აცრა 5—6 სათამდე. (მიკრო-ქიმიური და ბაქტერიოლოგიური გამოკვლ.)

მუდმივი ექიმი გ. დ. ნასარიძე.

მასაჟი და საექიმო გიმნასტიკა: ორშაბათობით ოთხშაბათობით და პარასკეობით 6—8 ს.

რჩევა-დარიგება 50 კ., ოპერაციები მორიგებით. კრაოტები 3 მან. 5 მანეთამდე. (წ.)

46—8 ტელეფონი № 617

ტფილისი, 3 ივნისი

როდესაც მაკედონიის საქმეები აიწეწა, ოსმალეთის მთავრობამ შესჩივლა ევროპის სახელმწიფოებს,—მაკედონიის მკვიდრნი სრულიად კმაყოფილნი არიან ჩვენის მთავრობისა და კრინტსაც არ დაჰძრავდნენ, რომ ბულგარიია და სერბია არ აქეზებდნენ მათაო. რასაკვირველია, ასეთი განცხადება ბრწყინვალე პორტისა, რომ სხვა არა ვსთქვათ, მეტად ცალმხრივი იყო,—მართლა რომ მეტად შევიწროებული არ ყოფილიყო მაკედონია, მარტო სხვისის ჩაგონებითა და წაქეზებით მთელი ხალხი არ გავიდოდა ბრძოლის ველად ძლიერის მტრის წინააღმდეგ,—მაგრამ ისიც ყველასათვის აშკარა გახდა, რომ სერბია და ბულგარია ყოველის ღონისძიებითა სცდილობდენ დაეჩქარებინათ და გაეძლიერებინათ მაკედონიის აჯანყება. იმედი ჰქონდათ,—თუ როგორმე ოსმალეთი ომში ჩავითრიეთ, დიდი სახელმწიფოებიც უეჭველად წაძოგვექომაგებიან, გავანთავისუფლებთ მაკედონიას და ჩვენს სამეფოს შემოვუერთებთო. ასე ოცნებობდა სერბიაცა და ბულგარიაცა პირველ ხანებში. ბულგარიას ამ უკანასკნელ დრომდე—სანამ სამთავროს მინისტრ-პრეზიდენტი დანევი ხელმძღვანელობდა, იმედი არ დაუკარგავს, მაკედონელ მონათესავე სლავიანთა ოსმალთაგან შემუსრვას რუსეთი არ მოითმენს და აუცილებლად შეებმის ოსმალოსაო. მაგრამ ეხლანდელი სამინისტრო რაჩო პეტროვისა, რუსეთის გამოსარჩლებაზედ იმედ გაცრუებლი, მოწადინებულია თავიდგან აიშოროს ოსმალეთთან მოსალოდნელი ომი, და ამ აზრით განსაკუთრებული დესპანიც—ნაჩევიჩი—აახლო ბრწყინვალე პორტას, რათა დაარწმუნოს იგი, ვითომ ბულგარია მხოლოდ მეგობრულ გრძნობებითაა ოსმალეთისადმი გამსჭვალი და კვლავაც მოიმედეა ამგვარ განწყობილობისაო.

სერბიამ-კი უფრო ადრე აიღო ხელი თავის ოცნებაზედ ძველ-სერბიის შემოერთებაზედ. უმთავრესი მიზეზი, ჩვენის აზრით ის იყო, რომ სერბიის ხაზინა თითქმის სრულიად დაცალიერებულია, ჯარისადა მოხელეებისათვისაც-კი უჭირს თავის დროზედ ჯამაგირების დარიგება. მეორე მიზეზიც ის გახლდათ, რომ სერბიის უკანასკნელმა მთავრობამ ავსტრიისკენ იბრუნა პირი და მისი მორჩილი გამგონე შეიქნა. ძველ-სერბიაზედ-კი, რომელსაც სერბიის მთავრობა ებღაუჭებოდა, თვით ავსტრიაა მიგეზებული: თუ მაკედონიის გაყოფაზედ მიდგა საქმე, ავსტრია ამ მდიდარს ქვეყანას არავის დაუთმობს. ამიტომ სერბიის უკანასკნელმა მთავრობამ,—რომელსაც ავსტრიის მოტრფიალე გენ. ცინცარ-მარკოვიჩი ხელმძღვანელობდა — ავსტრიის ხათრითა და კრძალვით ყოველი იმედი დასწმინდა ძველ-სერბიის შემოერთებაზედ და საქვეყნოდ-კი ასე გამოაცხადა, — არა მსურს მაკედონიის საქმეებში გავერიო და ხელი შევუწყო ბალკანეთის მშვიდობიანობის დარღვევასაო.

ეხლა-კი, როდესაც დაემხო ძველი მთავრობა და სამეფოს გამგედ ხალხმა აირჩია ახალი მთავრობა—სრულიად წინააღმდეგ მიმართულებისა, ვინემც მათი წინამოადგილენი იყვნენ, ადვილად მოსალოდნელია ხელახლა აეშალოთსაღერღელი ძველ-სერბიის შესახებ.

ამას მიტომა ვგონებთ, რომ პეტრე ყარაგეორგიევიჩი, რომელსაც იწვევენ სერბიის მეფედ, ცნობილია როგორც რუსეთისა და ამასთანავე საფრანგეთის მომხრე. რადიკალთა დასი ხომ, რომელმაც სახემწიფო ცვლილება მოახდინა და ხელთ იგდო მისი მართვა-გამგეობა—რესეთის მომხრეა და ავსტრიის წინააღმდეგი. მაშასადამე ადვილად წარმოსადგენია, რომ რუსეთის მოიმედე სერბიის ახალი მთავრობა, სწორედ ავსტრიის გავლენის შესამცირებლად, ისევ გაიწვდის ხელს ძველ-სერბიისაკენ. ახალი მეფე ქვეშევრდომთა ეროვნულ თავმოყვარეობის საამებლად მაინც შეეცდება აალაპარაკოს ქვეყანა,—აი, სერბიაც ანგარიშსა გვთხოვსო. სხვას თუ ვერას გამოარჩება, ხალხის თანაგრძნობას მაინც მოიპოვებს, უფრო განამტკიცებს თავის მდგომარეობას და თანდათან გაძლიერდება. ამიტომ მოსალოდნელია, რომ ერთი მუგუზალი კიდევ მიემატოს იმ ჯოჯოხეთის ცეცხლს, რომელიც ბალკანეთზე აღგზნებულა.

ტფილისი

✦ კვირას, 1 ივნისს, წლიური კრება იყო ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებლი საზოგადოებისა, რომელსაც 50 წევრზედ მეტი დაესწრო. თავმჯდომარეობდა თ-დი ილია გრიგოლის-ძე ჭავჭავაძე.

თავმჯდომარემ მოაგონა კრებას, რომ წლის განმავლობაში გარდაიცვალნენ წევრნი საზოგადოებისა: უგანათლებულესი სამეგრელოს თავადნი ნიკოლოოზ დავითის ძე დადიანი ბიძინა ჩოლოყაშვილი და კონსტანტინე მუხრან-ბატონი, და სთხოვა იქ დამსწრეთ პატივსაცემლად ამ წევრთა სახსოვრისა ყველანი ფეხზედ ამდგარიყვნენ. კრებამ მოწიწებით აღასრულა ეს დავალება.

წარსულის კრების ოქმები, ანგარიში და ამ წლის სავარაუდო ხარჯთ-აღრიცხვა კრებამ დაამტკიცა ცოტაოდენის ცვლილებით და თითქმის უკამათოდ. შემდეგ კრებამ განაცხადა სურვილი, რომ კომიტეტის წევრობა იკისროს იაკობ სვიმონის ძე გოგებაშვილმა და გულ მოდგინეთაც სთხოვეს, მაგრამ მან უარი განაცხადა, და წევრად არჩეულ იქმნა უკენჭოდ ექიმი ვახტანგ მუსხელაშვილი. საზოგადოების წევრების არჩევა შემდეგი კვირისთვის გადაიდო.

წარსული წლის ანგარიშიდგან გადმოვბეჭდეთ კვირანდელს ნომერში, რომ საზოგადოებას საგანგებო თანხები ჰქონდა 12,440 მან. 45 კ. ხოლო დაგვავიწყდა, რომ წლის განმავლობაშა ამ ფულს მიემატა 6,993 მ. 65 კ. ასე რომ პირველ იანვრისთვის 1903 წ. შესდგა 19,434 მ. 10 კ.

✦ ოთხშაბათს, 4 ივნისს, საღამოს ხელოვნებათა ხელის შემწყობ საზოგადოების დარბაზში (არშაკუნის სახლში), გრიბოედოვის ქუჩაზე, რუსულ ოპერის არტისტი ე. პ. ტომაშევიჩი კონცერტს გამართავს, რომელშიაც მონაწილეობას მიღებენ ლ. გ. გაშინსკისა, თ. ბარათაშვილი, ნალბანდიანცი და სხვ. კონცერტი დაიწყება $8^{1}/_{2}$ საათზედ.

✦ წარსულ კვირას, ქალაქის ბაკებში მორეკილი საქონელი იყიდებოდა: რუსეთის საქონელი 47—$56^{1}/_{2}$ მანათად ცალი; აქაური ხარ-ძროხა 33—$39^{1}/_{2}$ მან., კამბეჩი 25—$32^{1}/_{2}$ მან., ხბო 6—7 მან., თუშური ცხვარი 3—$4^{1}/_{2}$ მან.

✦ შაბათს, 31 მაისს, კრება იყო სახალხო თეატრის ქართულ სექციისა, ბ-ნ ნახუცრიშვილის თავმჯდომარეობით. კრებამ დამტკიცა წარსული წლის ანგარიში და სასურველად სცნო, რომ სექციის გამგეობის წევრობა მიიღონ: ქ-ნებმა მ. ი. დემურიამ, ჩაჩიბაიამ და ბ-ნებმა ჯაფარიძემ, ხახანაშვილმა, გოცირიძემ, დურგლიშვილმა, თუშმელაშვილმა, ძნელაძემ, მარსაგოვმა, ბაქრაძემ, ბურჯანაძემ და ბესელიძემ.

სექციას შარშან ჰქონია შემოსავალი 1,519 მან. 35 კ, და ხარჯი 1,385 მან. 98 კ. დარჩენილა შემოსავლიდგან 133 მ. 37 კ. წლის განმავლობაში 39 წარმოდგენა და 4 კონცერტი ყოფილა და დასწრებია 11,750 კაცი, ანუ თითო წარმოდგენას—310 კაცი. ხალხი უფრო ეტანება ისეთ პიესებს, რომლებიც ჩვენის ცხოვრებიდგან არის აღებული. სექცია სასიამოვნო მოვლენას აღნიშნავს, რომ ხალხი თანდათან უფრო ეტანება ქართულს თეატრს და წარმოდგენების საქმე უფრო ფეხს იკიდებს.

✦ მეტეხის ძველი ციხის ეკკლესია ტფილისში მიეწერა დარიის მონასტერს, უწმინდესის სინოდის ქართლ-კახეთისა და იმერეთის განყოფილების დადგენილებით. კვირა-უქმე დღეობით წირვა-ლოცვა წინანდებულად შესრულდება. მეტეხის ეკკლესიის ქონება უნდა ჩაჰბარდეს საეპარქიო უწყებას.

✦ ჩვენი მწერლები და მოღვაწენი ანტონ ფურცელაძე და ნიკოლოზ ხიზანიშვილი, ავადმყოფობისა გამო, ხელ საზღვარ-გარეთ მიდიან და ბერლინში პროფესორს ლეიდენს ეჩვენებიან.

✦ ტფილისის სამოსამართლო პალატასა და ოლქის სასამართლოში ამ ზაფხულს, 1 ივნისიდან 1 სექტემბრამდე, მოხელეთა სამსახური დილის 8½ საათიდან დაიწყება ნაშუადღევის 1 საათამდე იქნება.

✦ კვირას, 1 ივნისს, ტფილისის საკრედიტო საზოგადოების დარბაზში კრება იყო ახალ საზოგადოების დამფუძნებელთა, რომელთაც განზრახვა აქვთ მთაწმინდის მთაზე ფუნიკულერი გაიყვანონ. შეიკრიბა 50 მდე კაცი. საზოგადოება ჰქირობს აქციები გამოუშვას 300,000 მანეთისა, რომლის ნახევარს ტფილისის ქალაქის ბანკი [illegible] ფუნიკულიორის [illegible] 1905 წლისა.

✦ ჟურნალ „კავკასიის ფუტკარმა“ რედაქტორ-გამომცემელმა [illegible] რედაქტორობა [illegible] ჟურნალი [illegible].

✦ ქ. დუშეთში [illegible] „ქართველ ერი“.

[illegible] 328 [illegible] 1 საქართველოდან [illegible] 11 [illegible] მე 13 საუკუნიდან მე-17 საუკუნემდე, [illegible] მე 18 საუკუნეში, [illegible] მე-19 საუკუნეში, [illegible].

ქართული სახალხო თეატრის სექციის წლიური კრება.

შაბათს, 31 მაისს, [illegible] 1902 წ. [illegible] 1902 წლის [illegible] 31 მაისს, 16 [illegible] 15 [illegible] 39 წ. [illegible] 11,750 [illegible] 310 კაცი. [illegible] 1197 მ. 95 კ. [illegible] 1519 მ. 35 კ.

[illegible] 1044 მ. 10 კ. [illegible] 41 მ. [illegible] 129 მ. [illegible] 165 მ. [illegible] 202 მ. [illegible] 101 მ. 77 კ. [illegible] 13 მ. 85 კ. [illegible] 1385 მ. 98 კ. [illegible] 133 მ. 37 კ. [illegible]

ზედ რომ წარმოდგენები ადრე იწყებოდეს და ადრევე თავდებოდეს. საზოგადოდ ჩვენი სექცია როგორღაც ვერ სძლევს ამ დაბრკოლებას და სასურველია ახლა მაინც ეცადოს, რომ მუშა ხალხმა დიდხანს არ უცადოს წარმოდგენების გათავებას.

ქუთაისის საადგილ-მამულო ბანკის რწმუნებულთა მორიგი კრება

1903 წლის 27 მაისი.

26 მაისის სხდომის ოქმი ცოტა შესწორებით დამტკიცდა. კრება შეუდგა მამულების მმართველის ინსტრუქციის განხილვას. გ. ფ. ზდანოვიჩი კითხულობს ინსტრუქციის იმ ადგილებს, რომელიც კომისიას შეუცვლია; შემდეგ-კი თავიდან ბოლომდის ერთად კითხულობს.

თავ. დ. გ. წულუკიძე მიუცილებელ საჭიროდ სთვლის, რომ მმართველმა მამულის ჩაბარების დროს დაისწროს მიწის მზომელი და დამფასებელი, რომ ხელახლა აღინიშნოს მამულის სივრცე, ღირებულება და მდგომარეობა. ამიტომ ის ურჩევს კრებას, რადგანაც ბევრი საქმე იყრის თავს და ერთი ტეხნიკოსი ვერ გასწვდება, ან დაიქირავოს წლიურად მეორე ტეხნიკოსიც, ან დაავალოს გამგეობას, თუ საჭიროება მოითხოვს, თვითონ დაიქირავოს დროებით.

თავ. კ. ბ. ლორთქიფანიძე უმჯობესად სთვლის მთელის წლით დაქირავებას, რადგან კერძო შემთხვევებისთვის დაქირავება უფრო ძვირად დაჯდება.

თავ. ი. ნ. ნიჟარაძე და ს. დ. ჯაფარიძე წინააღმდეგნი არიან ტეხნიკოსის დაქირავებისა: „ქალაქის მამულებს დამფასებლებიც გაზომავენ, სოფლის მამულების გაზომვასა და მათი პლანის შედგენას ერთი ტეხნიკოსიც აუვაო“, ამბობს პირველი.

კრებამ უარჰყო თავ. წულუკიძის წინადადება.

თავმჯდომარე საჭიროდ სთვლის, რადგან მმართველის მოვალეობა ძლიერ რთულია, დაენიშნოს მას ერთი მწერალი, რომ შემოსავალ-გასავლის წიგნები აწარმოოს.

ი. პ. ჯაიანი ამის წინააღმდეგია: მმართველს არ ექმნება იმდენი საქმე, რომ შემოსავალ-გასავლის წიგნებში აღნიშნვა ვერ მოასწროს, და თუ ათასში ერთხელ იქმნება ასეთი შემთხვევა, გამგეობასაც შეუძლიან თავისი მწერალი დაახმაროსო.

კრებამ მიიღო კომისიის მიერ შესწორებული ინსტრუქცია.

თავმჯდომარე გადადის სააზნაურო სკოლის ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვაში. წარმოდგენილი ხარჯთ-აღრიცხვა წარსულ წლისაზე 760 მანეთით მეტია. კრებამ დაამტკიცა ხარჯთაღრიცხვა.

შემდეგ მან ერთხმად შეიწყნარა სენაკის სკოლის მასწავლებლის სპ. ა. მატარაძის თხოვნა და დაადგინა მიეცეს მას ერთ-დროულად 18 წლის ერთგულ სამსახურისათვის ნახევარი წლის ჯამაგირი 375 მანეთი.

ი. ი. ოცხელი აღნიშნავს, თუ რა გაჭირვებულს მდგომარეობაშია სააზნაურო სასწავლებელი. სკოლაში 4 კლასია, რომელშიაც 500 მოწაფე სწავლობს; სწავლის გათავების შემდეგ მოწაფეებმა არ იციან, რა ჰქმნან: გიმნაზიისა და სხვა სასწავლებლის კარები უადგილობის გამო მათთვის დახშულია და ისინი იძულებულნი არიან ან აფთიაქის მოწაფედ წავიდნენ ან მწერლად შევიდნენ რომელსამე დაწესებულებაშიო. საჭიროა შემდეგი კლასების გახსნა, მაგრამ საშუალება არა გვაქვს. წელს აღძრულ იქმნა შუამდგომლობა მთავრობის წინაშე მეხუთე კლასის გახსნის შესახებ; ჯერ ისიც არ ვიცით, შეიწყნარებენ შუამდგომლობას თუ არა; მაგრამ, რომ შეიწყნარონ, ჩვენ იძულებული ვიქნებით მოსამზადებელ კლასებში პარალელური განყოფილებები დავხუროთ, რადგან მეხუთე კლასის შესანახად სხვა საშუალება არა გვაქვსო. აღნიშნავს აგრეთვე, თუ რა დაბრკოლებულია სკოლა საკუთარ შენობის უქონლობის გამო; 23 წლის განმავლობაში სკოლის ქირა გადაგვიხდია 70,000 მ.; შენობა რომ გვქონოდა, ეს ფული ტყუილად არ დაგვეკარგებოდაო.—ბოლოს ის გაახსენებს საზოგადოებას ექვ. თაყაიშვილისაგან რწმუნებულთა შარშანდელს კრებაზე აღძრულს კითხვას იმის შესახებ, რომ სააზნაურო სკოლის მასწავლებელთ ყოველ ხუთი წლის სამსახურის შემდეგ ჯამაგირის ერთი მეხუთედი ნაწილი მიემატოთ; ამით სკოლის ხარჯთ-აღრიცხვას ყოველ წლიურად 3000 მანეთამდე მიემატებაო.

ს. დ. ჯაფარიძე თუმცა თანაუგრძნობს ამ წინადადებას, მაგრამ, რადგან ჯერ ზედამხედველ კომიტეტსა და გამგეობას არ განუხილავს, მაზედ მსჯელობა არ შეიძლება. ის წინადადებას იძლევა, ამ კითხვის განხილვა მიენდოს ზედამხედველ კომიტეტს, გამგეობასა და სკოლის სამზრუნველო კომიტეტს, რომ მომავალს კრებას წარუდგინონ თავისი დასკვნა.

თავ. ე. გ. გელოვანი იმის მიზეზად, რომ ყველა სახელმწიფო სამსახურს ეტანება იმ გარემოებას ასახელებს, რომ იქ მათს ნივთიერ მდგომარეობას თითქმის უზრუნველს ჰყოფენ: აძლევენ ჩინს, უმატებენ ჯამაგირს, პენსიას უნიშნავენ და სხ., ასე რომ, თუ მასწავლებელთა მდგომარეობა არ გავაუმჯობესეთ, ასე ჩვენს სკოლაში ხეირიანი მასწავლებელი აღარ მოიცდის. ჩვენი ბანკიდან მხოლოდ ის სარგებლობა აქვს თავად-აზნაურობას, რომ ერთ სკოლას უნახავს, სადაც უმეტეს ნაწილად ღარიბ თავად-აზნაურთა შვილები იზრდებიან. ჩვენი ზნეობრივი მოვალეობაა გავამართლოთ ამომრჩევლების ნდობა და ყოველი ღონე ვიხმაროთ, რომ ეს ერთად ერთი სასწავლებელი მაინც გავაუმჯობესოთ.

თავ. მ. გ. ლორთქიფანიძე. ბანკის მოგებას სკოლაზედ უკეთესს ჩვენ ვერაფერს ვერ მოვახმართ. ეს ერთად-ერთი სასწავლებელია, სადაც დაცულია ქართული ენა, სადაც ადგილს პოულობენ ჩვენი თავად-აზნაურობის უღარიბეს ნაწილის შვილები. დავანებოთ ყველაფერს თავი და ბანკის მთელი მოგება ამ სკოლის გაუმჯობესებას მოვახმაროთ: გადავაკეთოთ ის რვა-კლასიანად, გავხსნათ პარალელური განყოფილებები, გავაუმჯობესოთ მასწავლებელთა მდგომარეობა და, მაშინ, გარწმუნებთ, ბანკისაგან მოტანილი სარგებლობა ერთი-ორად მეტი იქმნება, ვიდრე ეხლა.

გ. პ. მოსეშვილი: ვის არ უნახავს სექტემბერში თვალ-ცრემლიანი მშობლები, რომელთაც საცხოვრებელი შვილების მზადებისათვის მოუნდომებიათ, ჩამოუყვანიათ აქ, მაგრამ სასწავლებლის კარები დახშული დახვედრიათ. რა მოელით ამ პატარა, უადგილ-მამულოდ დარჩენილ ბავშებს, თუ არა ავაზაკად გახდომა და ციხეში სულის დალევა! სახელმწიფო სასწავლებლებში ჩვენი შვილებისთვის ადგილი არაა, რადგან ჩინოვნიკებისა და სასწავლებლებშივე მოსამსახურეთა შვილებს უნდებათ. ჩვენ არავითარი შრომა, არავითარი ხარჯი არ უნდა დავიშუროთ სააზნაურო სკოლის მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. ნუ ვუყურებთ ჩვენ ამ სკოლას, როგორც წოდებრივს ეს არის საერო სასწავლებელი, რომელიც ემსახურება მთელს ერს, წოდების განურჩევლად. ეს ერთად-ერთი სასწავლებელია, სადაც ასწავლიან ქართულ ენას. ამიტომ ჩვენც, წოდების განურჩევლად, უნდა დავეხმაროთ მას და რვა კლასიანად გადავაკეთოთ. თუ ბავშვმა რვა კლასი გაათავა, ის კიდევ უბედურად არ ჩაითვლება; მას შემდეგ თვითონ შეუძლია გზა გაიკაფოს. მაგრამ, რადგან ჩვენ არ შეგვიძლიან ერთბაშად გავხადოთ სასწავლებელი რვა-კლასიანად, ამიტომ უმჯობესი იქნება ყოველ წელს თითო კლასი მოვუმატოთ. ამასთან საჭიროა, რომ სკოლას საკუთარი შენობა მოვუპოვოთ და ყოველს წელს ერთი ადგილიდგან მეორეზედ არ ვათრიოთ. სხვა რომ არა იყვეს-რა სირცხვილია; ყოველ სოფელში აქვს სასწავლებელს საკუთარი შენობა და მთელი გუბერნიის თავად-აზნაურობას-კი ერთი სკოლა ვერ დაუბინავებიათ საკუთარს შენობაში. მარტო ბანკს რომ შევაჩერდეთ, მგონი, დიდხანს დაგვიგვიანდება ამ აზრის განხორციელება; ამიტომ ჩვენც ტფილისელებს უნდა მივბაძოთ და გავმართოთ შემოწირულების მიღება. საჭიროა მხოლოდ ხეირიანი მოთავე. საქმის მოთავეობა, რასაკვირველია, სკოლის სამზრუნველო კომიტეტს ეკუთვნის, სადაც, რა უნდა, დიდათ პატივცემული პირები არიან, მაგრამ, სიმართლე მოგახსენოთ, მათ კაბინეტში უფრო შეუძლიათ შრომა, ვიდრე აქეთ-იქეთ სირბილი და შემოწირულების კრება, ამიტომ საჭიროა ძველი კომიტეტის წევრთ მივუმატოთ ახლები, უფრო ცოცხალი და მოძრავი პირები, რომელთაც უნდა იკისრონ შემოწირულების შეკრება. შემიძლია დავარწმუნო პატივცემული საზოგადოება, რომ, რა წოდებისაც უნდა იყოს ქართველი კაცი, ამ სიმპატიურ საქმისათვის თავისს წვლილს არ დაიშურებს. მხოლოდ ერთი რამ კი უნდა მოგახსენოთ, თუნდ ზოგიერთს კიდეც ეჩოთიროს ჩემი სიტყვები: ნუ იქმნება სასწავლებელში წოდებრივი განკერძოება და რამოდენიმე ადგილი გლეხებსაც დაეთმოს შიგ. ეს ორივე წოდებისათვის დიდათ სასარგებლო იქმნება. (კრებამ ტაშის ცემით დააჯილდოვა ორატორი).

შემდეგ ატყდა კამათი იმ 840 მანეთის შესახებ, რომელსაც ბანკი ყოველ წლიურად აძლევს ქალების გიმნაზიას ქართული ენის მასწავლებლის დასაქირავებლად. ამ კამათიდან გამოირკვა, რომ ეს ფული ტყუილად გადაყრილი ყოფილა. თუმცა ეხლა, ახალი მასწავლებლის დანიშვნის შემდეგ, ცოტათი გაუმჯობესებულა ქართული ენის სწავლების საქმე, მაგრამ ძალიან ცუდათ ყოფილა დაყენებული; კვირაში თითო კლასში თითო გაკვეთილი ყოფილა, (მხოლოდ ზოგიერთს უმცროს კლასებში ორ-ორი) და მაშინაც ორ-ორ განყოფილების მოწაფეებს ერთ კლასში შერეკავენ და ისე ასწავლიანო. კრებამ დაადგინა: მიეცეს სასწავლებელს 840 მანეთი ქართული ენის მასწავლებლის ჯამაგირად, მხოლოდ იმ პირობით კი, რომ მასწავლებლის დანიშვნა გუბერნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლის თანხმობით ხდებოდეს.

კრებამ, თანახმად სამეურნეო სკოლის მზრუნველის დ. ნ. ბაქრაძის თხოვნისა, წელსაც გადასდო ამ სასწავლებლის სასარგებლოდ 3000 მანეთი, 4000 მანეთზე-კი, რომელსაც ის თხოულობდა ერთდროულად სკოლის შენობებზე მომხდარ ხარჯების დასაფარავად, უარი განაცხადა.

კრებამ შეიწყნარა ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა კრების შუამდგომლობა და კენჭის ყრით 50 ხმის უმეტესობით 12 წინააღმდეგ დაადგინა: ყოველ-წლიურად ეძლიოს თავად-აზნაურთა გუბერნიის წინამძღოლს წარმომადგენლებისათვის 3000 მანეთი.

შემდეგ ამისა სხდომა 28 მაისის დილის 10 საათამდის გადაიდო.

28 მაისი.

სხდომა დაიწყო დილის 10 საათზე თავ. დ. ო. ნიჟარაძის თავმჯდომარეობით. კრება ცოტა შესწორების შემდეგ დაამტკიცა 27 მაისის სხდომის ოქმი. სპ. ბ. ჯორჯიკია ისევ ეხება წმ. ნინოს ქალთა სასწავლებელში ქართული ენის სწავლებას. სასწავლებელში, 16 განყოფილებაში, ძირითადს და პარალელურში, ასწავლიან ქართულს. იმ 840 მანეთით-კი, რომელსაც ბანკი ყოველ წლიურად აძლევს სასწავლებელს ქართულ ენის მასწავლებლის დასაქირავებლად, შეიძლებოდა მხოლოდ 14 გაკვეთილის სწავლება კვირაში (თითო გაკვეთილს 60 მანეთად ანგარიშობს); ასე რომ თითო განყოფილებას კვირაში თითო გაკვეთილიც არ მოუწევდა. მაგრამ სასწავლებლის მთავრობა უფროს კლასებში ორს ერთნაირ განყოფილებას ქართული ენის სწავლების დროს ერთს კუთხეში უყრის თავს და ერთად ასწავლის. ამ გვარად თითო კლასს მოსდის თითო მთელი გაკვეთილი, ზოგს ორიც; მთელი კვირის განმავლობაში-კი გაკვეთილების რიცხვი 21-მდის ადის. რადგანაც ამდენი გაკვეთილის სწავლებას 840 მანეთად არავინ იკისრებდა, ამიტომ უფროს კლასებში მასწავლებელს 60 მანეთს აძლევენ თითო გაკვეთილში (მასწავლებლად მღვდელია); უმცროში-კი მასწავლებლად ქალები ჰყავთ და თითო გაკვეთილში 30 მანეთს აძლევენ. საჭიროა, რომ უფროს კლასებშიაც იქმნეს კვირაში თითო გაკვეთილი ცალ-ცალკე, ე. ი. საჭიროა გაკვეთილების რიცხვს მოემატოს კიდევ სამი გაკვეთილი. ეს ეღირება წელიწადში 180 მანეთად. როგორც ხედავთ, ეს რაოდენობა იმდენად მცირეა, რომ არც კი ღირს ამაზედ უარის თქმა“.

თავ. ს. ნ. ლორთქიფანიძე ამტკიცებს, რომ ეხლა ქართულ ენის სწავლება უწინდელთან შედარებით უკეთ მიდის. ქართულ ენის პროგრამა ეხლანდელმა მასწავლებელმა ქართული ენის გამოცდილ მასწავლებელთა დახმარებით შეადგინა. ბანკს რომ საშუალება ჰქონდეს, 180 მანეთზედ უარის თქმა მართლაც არა ღირს მაგრამ როდესაც შეძლება არა აქვს, მას უნდა დასჯერდეს სასწავლებელი, რასაც აძლევენ. ბანკმა სულაც რომ არ აძლიოს ეს ფული, სასწავლებლის მთავრობა მაშინაც ვალდებულია ქართული ენის მასწავლებელი თავისი ხარჯით დაიქირაოს. ყველა გიმნაზიებში, ქალებისაში თუ ვაჟებისაში, ასეა და აქაც ასე უნდა იყოს. ჩემი ფიქრით საჭიროა ვითხოვოთ, რომ ქართული ენის გაკვეთილების რიცხვს მოუმატონ.

გ. ნ. იოსელიანი. გაკვეთილების რიცხვის მომატება სასწავლებლის მთავრობაზედ არაა დამოკიდებული. ქართულისათვის არც რუსული ენის გაკვეთილებს მოუკლებენ, არც ფრანგულისას და არც მათემატიკისას. ჩვენ იმისათვისაც მადლობელი უნდა ვიყვეთ, რომ თითო კლასში თითო-ორ-ორი გაკვეთილი მაინც ყოფილა კვირაში. ზოგიერთ სასწავლებელს ესეც ენატრება. ყველაზედ უფრო საჭირო ისაა, რომ ქართული ენის მასწავლებლად ქართულის მცოდნე და მასთან თავისუფალი პირები ინიშნებოდნენ. 840 მანეთს თუ სრულიად მივცემთ, ასეთ მასწავლებელს-კი ვიშოვით. ეხლანდელი მასწავლებლები-კი მცენარეს ფრინველისაგან ვერ არჩევდნენ და „ყაყაჩო ხეზე ზის და გალობსო“ აზეპირებინებს მოწაფეებს. მღვდლების დანიშვნაც ძლიერ უხერხულად მიმაჩნია, რადგან მათ თავისუფალი დრო არა აქვთ და გაკვეთილებს ხშირად უშვებენ. ვიშუამდგომლოთ, რომ ჩვენ გვექმნეს მასწავლებლის დანიშვნის ნება.

ს. თ. ხუნდაძე. ქართული ენის სწავლების ასე ცუდათ დაყენების უმთავრესი მიზეზი ისაა, რომ ამ ენას სავალდებულოდ არ სთვლიან; კაცი ყურადღებას არ აქცევს: ესწრება მოწაფე გაკვეთილებს თუ არა; ერთს მიიღებს მოწაფე ამ საგანში, თუ ხუთს, სულ ერთია, მაინც ერთნაირად გადაჰყავთ შემდეგს კლასში. როდესაც სასწავლებლის მთავრობა ასე უყურებს ქართულ ენას, რა გასაკვირველია, მოწაფეებსაც გული ჰქონდეთ აცრუებული. მათ იმის შეგნება არ მოეთხოვებათ, რომ ქართული ენა მათთვის მიუცილებელი საჭიროა. ეს ბავშვებს-კი არა, მათ მამებსაც ვერ შეგვიგნია. საჭიროა მოვთხოვოთ, რომ ქართული ენა სავალდებულო საგნად გახადონ ქართველ მოწაფეებისთვის და ერთი კლასიდან მეორეში გადასვლის დროს ამ საგანშიაც ისე გამოსცადონ მოწაფეები, როგორც სხვა საგნებში სცდიან.

კრებამ დაადგინა: აღძრას შუამდგომლობა რომ ქართული ენის გაკვეთილების რიცხვს მოუმატონ და უფროს კლასებში ორ-ორ განყოფილებას ერთად არ ასწავლონ.

თავმჯდომარე გადადის შემდეგს კითხვაზე. თავად-აზნაურთა გუბერნიის წინამძღოლებს დანიშნული ჰქონდა კრებისაგან წარმომადგენლობისათვის 3000 მანეთი ყოველ წლიურად. ბანკის გამგეობას ერთი წინამძღოლისთვის-კი მიუცია რამოდენიმე და მეორისთვის კი სულ არ მიუცია. ეს კითხვა გუშინ აღძრა თავ. ი. გ. აბაშიძემ და ითხოვა წლევანდელს ხარჯთ აღრიცხვაში შეეტანათ წინამძღოლების ხვედრი ფული. ამის შესახებ ბანკის ზედამხედველ კომიტეტისა და გამგეობის შეერთებულ საკრებულოს ჰქონია მსჯელობა და შემდეგს აზრს დასდგომიან: ამ წელში ბანკს არა აქვს შეძლება ეს ფული გადაიხადოს; მომავალი წლის ხარჯთ აღრიცხვაში-კი ეს ვალიც შეტანილ იქნება. ბანკის თავმჯდომარე ბ-ნი მელნიკოვი კერძო აზრს დასდგომია და ამბობს: „სანამ ავანსები არ დაიფარება და ბანკს იმდენი შემოსავალი არ ექმნება, რომ გასავალს გადაამეტოს, მანამ ამ ფულის გარდახდა შეუძლებელიაო“.

ასეთი დადგენილება კრებას არაფრად ეჭაშნიკა, მაგრამ რას იზამდა, იძულებული იყო ბედს დამორჩილებოდა. მხოლოდ ბ-ნი ზდანოვიჩი, თავმჯდომარის კერძო აზრით უკმაყოფილო, რაღაც ვედრების კილოთი სთხოვს გამგეობას და ზედამხედველ კომიტეტს: იმის დასამტკიცებლად, რომ თქვენ პატივისცემით ეპყრობით კრების დადგენილებას, თუ საშუალება აღმოჩნდეს, ამ წლის განმავლობაშიაც გადაიხადეთ ძველის წინამძღოლების ვალი, თუ მთლად არა, ნაწილი მაინცა.

კრებამ მიიღო გამგეობის აზრი, რომელსაც ბ-ნ ზდანოვიჩის თხოვნაც დაუმატა. შემდეგ გამგეობის წევრიმა ვ. ნ. აბულაძემ მოახსენა კრებას: ქუთაისის გუბერნიიდგან ბევრი მამული სხვა ბანკებშია დაგირავებული. შარშანს აქეთ, რაკი ბანკის სარგებელი აქაც შემცირდა, ბევრსა სურს თავისი მამული სხვა ბანკებიდგან ჩვენსაში გადმოაგირავოს. მაგრამ გადმოგირავების დროს მამულის ღირებულების 1%-ის გადახდა ძლიერ ემძიმებათ; ამიტომ თხოულობენ ამ პროცენტის შემცირებას. გამგეობასა და ზედამხედველ კომიტეტს შესაძლებლად უცვნია ეს 1 პროცენტი ნახევრად გაადოს. კრებამ მიიღო გამგეობის აზრი.

შემდეგ შეუდგნენ კერძო თხოვნების გარჩევას. კრებამ შეიწყნარა დამფასებლად ნამყოფის ფაღავას თხოვნა და გაუთავისუფლა ბანკში დაგირავებული მამული, რომელზედაც ირიცხებოდა 2560 მ. მეორე მთხოვნელს ს. კიკნაძეს, რომელიც თხოულობდა 4800 მანეთის პატიებას, კრებამ აპატია 2500 მანეთი; დანარჩენი 2300 მანეთი-კი შემდეგის წლის დამლევამდის უნდა გადაიხადოს. შემდეგ დადგენილ იქმნა: მიეცეს კრების მდივანს ბ-ნს ფურცელაძეს ოქმების წერისთვის 100 მანეთი.

დასასრულ წილი უყარეს ზედამხედველ კომიტეტის წევრთ, რომელთაგან წელს ორს უნდა დაენებებინა თავი სამსახურისთვის. წილი ხვდათ თავ. მ. გ. ფაღავას და ს. დ. ჯაფარიძეს, რომელნიც ისევე არჩეულ იქმნენ; პირველი—65 ხმის უმეტესობით 16—-ის წინააღმდეგ და მეორე 58 ხმის უმეტესობით—წინააღმდეგ 22-ისა.

ამის შემდეგ კრება გათავდა.

დავა.

დრაგა-დედოფალი სერბიისა.

(ბელგრადელის მოგონებანი)

ვინ იყო შთამომავლობით დრაგა დედოფალი—დანამდვილებით ძნელია ამის თქმა: სერბნი ირწმუნებიან, ნამდვილი სერბიაო, მაგრამ ჩეხიაში ის ხმაა გავრცელებული, რომ დრაგა ჩეხი იყო მოდგმით, დაბა ვლაშიმის მცხოვრები (პრაგიდგან ხუთის საათის სავალზეა). მამა მისი—ლუდის ქარ-

ხნის მეპატრონე, შეძლებული კაცი იყო, მაგრამ როგორადაც ხელი შეეშალა და იძულებული შეიქნა თავი დაენებებინა სამშობლოისათვის; ბევრი საცდელად აირჩია სერბია, სადაც დიდძალი ხალხი სცხოვრობს; ამასობაში გაირია გამოიცვალა—ლურჯეცი დაინახა (ეს მეტად ხშირი მოვლენაა სერბიაში მცხოვრებ ჩვენთა შორის, რადგან სერბნი დიდის თანაგრძნობით და სიყვარულით უყურებენ ჩვენებს—ისე ვეპყრობიან, როგორც თავიანთ ძმებს)...

(შემდეგი იქნება).

ვ. ც.

ჩვენებური ამბები

ს. ჭალატური (ქუთაისის მაზრა). ...

პოლიკარპე წულუკიძე.

თიანეთი. ...

რადგან ბ-ნი კაიშევსკი და მისი მხლებელი, ეუაზახები, უახლები ეგონათ.

ქისტეთში შარშან ჯარები გაიგზავნა, აჭყარეს იარაღი

ვინც ბ-ნ კალიშევსკის თოფები ესროლა, ისინი დატუსაღებულ იქმნენ დღემდე საპყრობილეში.

29 მაისს, ამ წელს, გაირჩა ეს საქმე.

მართლაც ზოგიერთმა მოწმეებმა აჩვენეს, რომ ვიდრე ბ-ნი კალიშევსკი ქისტეთის მიდამოებში ფეხს შემოსდგამდა, იმ ორი კვირის წინად, აქ ყოფილიყვნენ უახლები, რომლებსაც თურმე ოფიცრის ტანისამოსი ეცვათ.

ესევე დაამტკიცა ბოქაულმა ბ-ნმა თზიაშვილმა.

ოლქის სასამართლომ ბრალდებულნი: შააფერეზაული, ჭასან ამრიევი სრულიად უდანაშაულოდ იცნო და გაანთავისუფლა, ხოლო დალია ფერეზაული და საქმის გარჩევამდის სატუსაღოში გარდაიცვალა.

იქაური.

—

ქუთაისი. ქალაქის საბჭოს უკანასკნელი კრება დანიშნულია 2 ივნისისათვის. კრებას ბევრი ფრიად საყურადღებო საგანი აქვს გასარჩევი. სხვათა შორის ამ კრებაზედ განიხილავენ ქალაქის გამგეობის მოხსენებას შესახებ იმისა, რომ: ა) ქალაქმა აიღოს ობლიგაციური სესხი 375,000 მანეთი, ბ) ქუთაისში გაიხსნას ქალაქის საყასბოები; გ) ქუთაისში დაარსდეს საქალაქო ლომბარდი, და ქალაქმა რიონის მარცხენა ნაპირზე მდებარე რიყე დამბეში საშუალებით ტერიტორიად გადააკეთოს; ე) მოხსენება ინჟენერ გ. ქ. ფონ—შულცისა ქუთაისში ელექტრონულ განათების შემოღების შესახებ; ვ) მოხსენება ხმოსნის ვ. ი. ჭილაძისა ქუთაისში საზოგადო საქალაქო ბანკის დაარსების შესახებ. ზ) მისივე მოხსენება ქუთაისიდან რიონის სადგურამდის მატარებლების მიმოსვლის შეცვლის შესახებ და სხ. თითქმის ყველა ეს საკითხები განსახილველად კომისიებს ჰქონდათ გადაცემული, მაგრამ კრება ერთხელაც არ შესდგა. ასე უყურადღებოდ ეპყრობიან ჩვენი ქალაქის პატრონები ქალაქის ინტერესებს! ამ უკანასკნელ კრებას მაინც დაესწრონ ის დალოცვილები და შემდეგ სამი თვე, რამდენიც უნდათ, იმდენი ისეირნონ!

დავა.

—

ბათუმი. რამდენჯერმე იყო წერილი „ივერიაში“ ბათუმიდან ვიღაც უსახელო კორესპონდენტისა ქართული წიგნების უქონლობის გამო ბათუმში.—უკანასკნელათ „ივერიის“ მე 109 ნომერში იმეორებს ამ ამბავს და ამბობს: „ბათუმში ქართული წიგნების მოთხოვნილება დიდია, წიგნები-კი არ მოიპოვება და ამით სურს საქვეყნოთ ცილი დასწამოს წიგნებით მოვაჭრე სპ. ჭ—ძეს.

ჯერ იყო აქ ძმ. თავდგირიძეთა წიგნის მაღაზია და, რადგან ვერ იხეირა, გადაიტანა თავისი სავაჭრო ტფილისში, ხოლო მეორე წიგნით მოვაჭრე ნიკოლაძემ, რა-კი ვერ გაჰყიდა ქართული წიგნები, უკანვე დაუბრუნა მაღაზიებს და ახლა ვაჭრობს უცხოელი წიგნებით, თუმცა ახლაც აქვს დარჩენილი ქართული წიგნები, მაგრამ ათასში ერთს თუ გაჰყიდის. სპ. ჭ—ძის მაღაზია-კი ერთად ერთი ქართული წიგნების მაღაზიაა, რომელიც აგერ ხუთი წელიწადია არსებობს და ძლივს გაუძლო იმდენ გაჭირვება-ზარალს და მოაღწია აქნობამდე. მის მაღაზიაში უმეტესად ქართული წიგნებია—გარდა ჩვენი მოწინავე მწერლების ნაწერებისა, ბლომათაა, აგრეთვე სხვათა გამოცემანი—როგორადაც: წერა-კითხვის გამავრც. საზოგ., ზ. ჭიჭინაძესი, ივ. როსტომაშვილისა და სხვა სპ. ჭელიძე, გარდა იმისა, რომ მაღაზიაში ჰყიდის მას განსაკუთრებით კაცი ჰყავს დაქირავებული, რომელიც ატარებს წიგნებს დაავრცელებს აქაურ მუშებში და ქუჩა-ქუჩაც ჰყიდის. აგრეთვე ქართულ გაზეთებსაც. მიუხედავათ ყველა ამისა, სამწუხაროთ, მაინც მცირეა ქართულ წიგნების მოთხოვნილება. თუ იყიდიან ისევ მდაბიო ხალხი, თორემ „ჩინოვნიკობა,“ ხომ დიდი ხანია შემომწყრალია ქართულს.

თუ არ მივიღებთ მხედველობაში იმ გარემოებას, რომ სპ. ჭელიძის მეცადინეობა—თაოსნობით აქ შესდგა წიგნის გამომცემელი ამხანაგობა „ცოდნა“, რომელმაც გამოსცა რამდენიმე წიგნი („ამბები ინგლისის ისტორიიდან, ე. ნინოშვილის მოთხრობა“, ბუნების სათვარი მოვლენანი და სხ.). ვიმეორებთ, მარტო ისიც კმარა, რომ სპ. ჭელიძეს კაცი ჰყავს დაქირავებული სპეციალურად წიგნების სატარებლად და ამ რიგად ავრცელებს ხალხში სასარგებლო წიგნებს, ამიტომ მადლობის და ქების ღირსია ამისთანა კაცი და არა უმადურობა-გაკიცხვისა, როგორც ამას ჩადის უსახელო კორესპონდენტი!

ტრ. ინასარიძე.

კავკასია

პეტროვსკი. 27 მაისს სეირნობის დროს, რკინის გზის სადგურზე გადავდიოდი, შეკრეფილი ხალხის ჯგუფი დავინახე, გავეშურე მეც და საზარელი სცენა წარმოუდგა ჩემს თვალებს: რკინის გზის მატარებლისაგან თავ მოკვეთილი კაცი კაშოტილი ეგდო მიწაზედ; თვალები საშინლად გადიდებოდა, ენა გადმოეგდო, ერთ მხარეს ყანყრატო ეგდა, ახალ გაზდა სულ 19—20 წლისა იქნებოდა. ჯიბეში შემდეგი წერილი უპოვეს: „ჩემს თავს სულელად ვრაცხ, რის გამოც ბევრი ვაი-ვაგლახი და გაჭირება გადამხდა, ბოლოს არ ყოფნა ვარჩიე და საზარელი სიკვდილის აღსრულებას შევუდექ; გთხოვ დამნაშავედ არავინ სცნოთ; თურმე საწყალს ორჯელ განუზრახავს თავის მოკვლა, მხოლოდ დარაჯს შეუმჩნევია და გადაურჩენია; მესამეთ-კი მოუყვანია უბედურს აღსრულებაში თავისი საზარელი აზრი და გაემგზავრა იქ, სადაც არც ვაი-ვაგლახია და არც გაჭირება.

ნიკო ტასიკოშვილი.

რუსეთი

ქ. ოდესსის მაზრაში სასამართლოს სესსიამ გაარჩია საქმე 40 სექტანტ-შტუნდისტების შესახებ. შტუნდისტებს ქორწინება გაუმართავთ თავიანთი წესით, ერთი გლეხის სახლში შეკრებილნი იყვნენ, სადილად ისხდნენ და გალობდნენ. პოლიცია თავს დაესხა იმათ, ოქმი შეუყენა და სასამართლოში მისცა ყველა დამსწრენი, 40 კაცი. საერობო უფროსმა თვითეულს 40 მან. ჯარიმა მიუსაჯა. გლეხებმა საერობო უფროსის განჩინება ქ. ოდესის სასამართლოში განასაჩივრეს. სასამართლომ დაარღვია საერობო უფროსის განჩინება და გაამართლა ყველა ბრალდებულნი.

— მთავრობამ გამოაქვეყნა კანონი ებრაელთა შესახებ, რომლითაც მათ აეკრძალათ მიწის შეძენა ებრაელთა ბინადრობის საზღვარს გარედ.

— რუსეთის ცნობილი მწერალი, მაქსიმ გორკი ამ მოკლე ხანში გამოსცემს ებრაელ ბელეტრისთა ნაწარმოებს, რუსულ ენაზე თარგმნილს; მას განზრახვა აქვს გამოცემის მთელი შემოსავალი ქ. კიშინიევში თავ-დასხმისაგან დაზარალებულ ებრაელთ შესწიროს. წიგნები 50,000 ცალად გამოვა. თარგმანებს მ. გორკისაგან დაწერილი წინასიტყვაობა ექნება დართული.

— 22 მაისს, ქ. ვარშავის სასამართლო პალატაში დაიწყო ქ. ჩენსტოხოვში ებრაელების თავდასხმისა და ადმინისტრაციის წინააღმდეგობის საქმის გარჩევა; გასული წლის დეკემბერში ეს საქმე პეტროკოვის ოლქის სასამართლოში იყო გარჩეული და ბრალდებულთაგან 17 კაცი გამართლებულ იქნა, 54 კაცს სხვა და სხვა გვარი სასჯელი მიესაჯა, დაპატიმრებიდან დაწყებული გამასწორებელ სატუსაღო როტამდის. 54 კაცმა ეს განჩინება ვარშავის სასამართლო პალატაში განასაჩივრეს. დამცველებად ვარშავის 12 ცნობილი ადვოკატები ჰყავთ.

— გზათა სამინისტრო შეუდგა შემდეგი საკითხის განხილვას: როგორ უნდა გაუმჯობესებულ იქმნას სასამართლო დაწესებულებებში სამკურნალო ექსპერტიზა იმ მოსამსახურეთა, რომელთაც შრომის უნარი დაჰკარგეს.

— ქ. პეტერბურგის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველმა დაამტკიცა კურსები ქალთათვის უცხო ენებზე სავაჭრო მიწერ-მოწერ კორესპონდენციის შესასწავლად. ამ კურსების მიზანია მოამზადოს განათლებული კორესპონდენტი ქალები სავაჭრო სახლებში სამსახურისათვის. მოწაფეთ ასწავლიან კორესპონდენციას გერმანულ, ფრანგულ, ინგლისურ და რუსულ ენაზე. კურსებზე მიიღებენ ყველა წოდების ქალთა, არა ნაკლებ 16 წლისა, რომელთაც რომელიმე საშუალო ქალთა სასწავლებლის კურსი აქვთ შესრულებული და ერთ-ერთი უცხო ენა იციან. მოწაფეთ ორი წელიწადი უნდა დაჰყონ კურსებზე. იმ ქალთათვის, რომელნიც არ არიან საკმაოდ მომზადეაულნი უცხო ენებზე ლექციების მოსასმენად, დაარსებულია მოსამზადებელი გაკვეთილები.

— ტეხნიკურ და პროფესიონალურ სფერაში მოღვაწეთა მესამე კრებაზე, რომელიც ქ. პეტერბურგში მოხდა, გადაუწყვეტიათ უმაღლესი სასწავლებელთა სექციის (განყოფილების) დაარსება. ამ სექციამ უნდა განიხილოს სხვა-და-სხვა საკითხნი, რომელნიც უმაღლეს სასწავლებელთ შეეხებიან, სხვათა შორის შემდეგი საკითხნიც: როგორც უნდა იყვნენ მომზადებულნი ის პირნი, რომელნიც უმაღლეს ტეხნიკურ სასწავლებლებში შედიან და საკმაო არის თუ არა, დღევანდელი მომზადება. როგორ უნდა იქნას მოწყობილი უმაღლეს სასწავლებელში სწავლება სპეციალურ ტეხნიკურ მეცნიერებათა, რომელნიც არსებულ სასწავლებლის სამოსწავლო სისტემაში არიან შეტანილი, აგრეთვე ისწავლება ექსპერიმენტალურ მეცნიერებათა, ძირითადი თეორეტიულ საგნებისა და ხაზვის გაკვეთილებისა; უმაღლესი ტეხნიკური სკოლის, რომელი სამოსწავლო წყობილება უნდა იქნას საუკეთესოდ ცნობილი, როგორ უნდა იქნას მოწყობილი მოწაფეთათვის პრაქტიკული მეცადინეობა ქარხნებში, რკინის გზებზე და სხ.

უცხოეთი

საფრანგეთი. გაზეთები გვაცნობებენ პრეზიდენტ ლუბეს მიამავალ გამგზავრების შესახებ ინგლისს. ლუბე მივა ინგლისს 23 ივნისს და გადმოხდება დუვრისა ან ფოლკსტონში, სადაც მიეგებება ბრიტანიის ფლოტი. იმავე დღეს პრეზიდენტი მივა ლონდონს, სადაც მას ვოგზალზედ დახვდება მეფე ედუარდ VII, აქედგან გაემართება საფრანგეთის საელჩო სასახლეს და აქ ექნება ბინა, სანამ ლონდონში დაჰყოფს. საფრანგეთის დესპანი კამბონი გამართავს საზეიმო ბანკეთს (სადილს), რომელსაც დაესწრებიან პრეზიდენტი და მეფე ედუარდი, ამას მოჰყვება სადილი ბუკინჰეიმის სასახლეში, საზეიმო წარმოდგენა, რაში და დათვალიერება ლონდონის სიტისა და საფრანგეთის სამკურნალოსი. ლუბეს წასვლის დღეს სპიდჰედში გაიმართება ფლოტის ალლუმი.

შვეიცარია. შვეიცარიაში კვლავ ისმის ჩივილი, რომ უცხო ქვეყნელების და მეტადრე რუსების გამო ჩვენს უმაღლესს სასწავლებლებში ტევა აღარ არისო. მეტადრე სჩივიან სამკურნალო ფაკულტეტის სტუდენტები, რომ ლაბორატორიები და აუდიტორიები რუსის სტუდენტ-ქალებით სავსეაო. 1902 წლის ზაფხულის სემესტრიში შვეიცარიის უნივერსიტეტებში 4430 სტუდენტი—მკურნალი იყო, ამათგან 2230 უცხო ქვეყნელთაგანი—რუსი სტუდენტი—978 იყო (724 ქალი და 254 კაცი). 1901 წ. რუსი სტუდენტი იყო 570; 1901 წ. კი—416. შვეიცარიის მთავრობამ არ იცის რა ჰქნას: არც უნდა რუს ქალებს უნივერსიტეტის კარი დაუხშოს, და ვერც თავის ქვეყნის ახალგაზდობის მდურვა დაუგდია უყურადღებოდ, რომელიც სჩივის რომ ჩვენს უნივერსიტეტშივე ადგილს ვეღარ ვპოულობთო.

მაკედონია. ვენის ერთს გაზეთს მოჰყავს აზრი მაკედონიის დღევანდელ მდგომარეობის შესახებ იმისთანა კაცისა, რომელიც თვით წევრია მაკედონიის ორგანიზაციისა და, მაშასადამე, კარგა იცის, რა გაჭირვებაშია ამ ჟამად ეს ქვეყანა.

„მაკედონიის ბოლონდელი ამბები, დაპატიმრება ათასობით უდანაშაულო ბულგართა, განადგურება მთელის სოფლებისა, ევროპის გულგრილობა—ყოველივე ესე იყო მიზეზი იმისი, რომ მაკედონიის ზომიერნი მომხრენიც-კი ამხილებენ მაკედონელებს, სალონიკში ჩადენილს მათ საქციელს და საზოგადოდ შიშის ზარის დაცემის პოლიტიკას. ახლა სრულიად გამოირკვა, რა ნაირ ეკიდება ევროპა მაკედონიის საქმეს: როცა ააფეთქეს ორი რკინის გზის ხიდი, ევროპამ ერთი ალიაქოთი ასტეხა. რა არის, ეგ ხიდების დანგრევა, ზარალს მისცემს ჩვენს ვაჭრობასაო. შემდეგ ააფეთქა ოტომანთა ბანკი სალონიკში: საუბედუროდ, სრულიად შემთხვევით, ამ დროს დაიღუპა რამდენიმე ევროპიელი და მეორ-მესამე დღესვე გაჩნდნენ ავსტრიისა და იტალიის სამხედრო ხომალდები სალონიკის პირისპირ; გაჩნდნენ იმიტომ-კი არა, რომ მოვსთხოვოთ ოსმალეთის მთავრობას ანგარიში საშინელის ღამისათვისაო, რომელშიაც მრავლად მოსწყვიტეს სრულიად უბრალო ბულგარნი, არამედ ავსტრია-უნგრეთის ქვეშევრდომთა დასაცავადა და დასაფარავად, თუმცა იმათ არავინ არას არ ემუქრებოდა. ევროპა იმასაც იძახდა, ოსმალეთი სასტიკად უნდა მოექცეს, უნდა ძრიელ დასაჯოს „მკვლელები“. ვითომ მკვლელები არიან სასოწარკვეთილებამდე მისულნი მაკედონელნი, მებრძოლნი თავისუფლებისათვის. რაღა ამის თქმა უნდოდათ ოსმალებს? სულ მოკლე ხანში უამისოდაც მიწასთან გაასწორეს სოფლები ბალდოვო, ბანიცა და მოგილა და ამოსწყვიტეს მცხოვრებნი. ოსმალთ უნდოდათ დაესაჯათ მხოლოდ წევრნი კომიტეტისა,—ამართლებენ ევროპაში ოსმალებსა, მაგრამ ცხელი ტყვია და ყუმბარის ნაჭრები განადგურებულ სოფლების ბავშვებსა და დედაკაცებსაც ხოცავდა. ყველაზე საშინელი ხვედრი ხვდა სოფელს სმერდეშს 9 მაისს. ამ სოფელში 1200 მცხოვრები იყო. დაეცა ამ სოფელს ჯარი რედიფებისა იმ საბაბითა, რომ თქვენ სურსათს აწვდით აჯანყებულებსაო. გაანადგურეს მთლად სოფელი, აიკლეს, გადასწვეს და და 1200 მცხოვრებელთაგან მხოლოდ 300 გადარჩა, რადგან გაქცევა მოასწრეს! ოსმალეთი, რასკვირველია, უარ-ჰყოფს, ეგ არა ყოფილაო და ევროპასაც სჯერა იმისი ფიცი და უარ-ყოფა. ევროპას ყურებიც არ გაუბერტყვია ამ ამბის გამო და უფრო ნაკლებ შესწუხდა, ვიდრე მაშინ, როცა გაიგო—ორი ხიდი დაუქცევიათ მაკედონელ რევოლუციონერებსაო. მაკედონიის კომიტეტებს სწყევლიან და ჰქოქავენ, ბანკის კედლები რად დაანგრიეთო, ხოლო როცა ათასობით უბრალო, უდანაშაულო ბავშვებსა და დედაკაცებს სჟლეტავენ მხეცურად, ევროპა მხოლოდ მეგობრულს დარიგებას აძლევს ოსმალეთს, როგორ იქნებაო. ადვილი მისახვედრია ამის შემდეგ, რა უნდა იფიქრონ ევროპაზედ აჯანყებულმებმა. აჯანყებულნი ცხადათ ხედავენ, რომ ბანკის კედლები უფრო ძვირად უღირთ, ვიდრე სიცოცხლე ათასობით ხალხისა. ამიტომ მაკედონელთ გადაწყვეტილი აქვთ, რომ არ დასდონ იარაღი ძირს, ებრძოლონ მძლავრს მტერს და მტარვალს, როგორც-კი მოხდება, რათიც-კი შეეძლება, განურჩევლად ღონის ძიებასა.

ნარკვევი

ქ. ბაქოს ნიადაგი დღემდის მხოლოდ ნავთის შადრევნების შემოქმედი გვეგონა, დღესკი აშკარაა ჩვენთვის, რომ ურცხვობის შადრევანიც ამოხეთქავს ხოლმე ხან-და-ხან ბაქოს ნიადგიდან. ამ აზრს სავსებით ამტკიცებს ინჟენერ ხატისოვის სიტყვები. ამ სასიქადულო საზოგადო მოღვაწემ საჯაროდ გამოაცხადა ქალაქის საბჭოში: უგუნურია ის კაცი, ვინც თავის საკეთილდღეოდ უფრო შემოსავლიან ადგილზე არ გასცვლის თავის ადგილს, რაც უნდა საქმეს ემსახუროსო. ინჟენერ ხატისოვს არ სწამს უანგარო სამსახური. უანგარო მოღვაწეობას იგი უგუნურებს უწოდებს. ნავთის შადრევანს ვერ შეადარებთ ბ-ნ ხატისოვის მჭერმეტყველებას, ნავთი სასარგებლო მანათობელი მასალაა, იგი უფრო კასპიის ზღვის პირის გორაკებს მოგვაგონებს, ეგრედ წოდებულ „Conk“-ებს, რომლებიც ტალახს ამოხეთქამენ ხოლმე.

გაზ. „ნოვოსტი“ ეხება ერთ სამწუხარო მოვლენას: გამრავლებას მწერლობაში ფუქსავატ მწერლებისას, რომელთა ნაწერებს აქვთ ლამაზი ფორმა და ფუჭი შინაარსი, ეს სამწუხარო მოვლენა გაზეთის სამართლიანი აზრით თვით მკითხველებმა გამოიწვიეს. ხშირად გაიგონებთ ხოლმე დღევანდელი მკითხველისაგან შემდეგ მსჯელობას ამა თუ იმ მწერალზე: ეშმაკმა იცის, რა აზრი უნდოდა გამოეთქვა, ლამაზად-კი სწერს, ეს შეჩვენებულიო.

ამგვარმა მკითხველებმა დაჰბადეს ფუქსავატი მწერლები, ამბობს გაზეთი, გამოიწვიეს ისეთი ლიტერატურა, რომელსაც ბევრი რამა აქვს საერთო იდუმალი სამზარეულოთ, კულინარულ ხელოვნებასთან, რომელიც რესტორანებშია აყვავებული; ისე ლამაზად ამზადებენ საჭმელს, რომ ვერც სუნით და ვერც გემოთი ვერ შეატყობ, რა ურია შიგ, გემრიელი-კია, მოჩნა და გათავდა.

მართლაც, დღევანდელ მწერლობის ვითარებას რომ დავუკვირდეთ, არ შეიძლება არ დავეთანხმოთ ზემოხსენებულ აზრს. ლამაზი ფორმის თაყვანისცემას მტკიცეთა აქვს გადგმული ფესვი ცხოვრებაში. რა ეშმაკად მინდა შენი სული, თუ კი სხეული გაქვს ლამაზი და სანდომიანიო, ამბობენ დღევანდელი ესტეტიკოსები და ამ საზომს მწერლობის სფერაშიაც ხმარობენ. აზრი მეტი და მძიმე ბარგია დღევანდელ ესტეტიკოსებისათვის, ისინი აზრს გაურბიან, რადგად აზრის შესათვისებელი საჭირო მანქანა არა აქვთ, იმდენად მრავალ მხრივ განვითარებული აქვთ გემოვნების ინსტინქტი, ალღო, რომ მის დაკმაყოფილებასაც ვერ ასწრობენ ამ წუთი სოფელში.

დღევანდელი ესტეტიკოსების მრწამსი ბერლინის სახელ-განთქმულ თერძს მოგვაგონებს, რომელიც მუშტრებს მხოლოდ ფრაკის ფორმის ხელფასს ახდევინებდა, მასალას კი არაფრად აფასებდა, რადგან ფორმის შემოქმედების სფერაში იყო სახელ-განთქმული. დღევანდელ ესტეტიკოსთა სულის ვითარებაც დღეს ამგვარ ფრაკითაა გამოწყობილი.

წერილი
რედაქციის მიმართ.

ბ-ნო რედაქტორო!

გთხოვთ მოათავსოთ თქვენ პატივცემულ გაზეთში ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების სასარგებლოდ ამა მდგომარე წლის 10 აპრილს თელავში გამართულ მეჯლიშის ანგარიში.

შემოვიდა: ბილეთების გაყიდვისაგან 286 მან. 98 კაპ., ბუფეტისაგან—93 მან. 15 კაპ., ფახშმისაგან—78 მან., სათამაშო ქაღალდისაგან—6 მან., ზრემები—41 მან. 50 კაპ. (31 მან. 50 კაპ. თავად დ. ივ. მაყაშვილისაგან და დანარჩენი თავად გ.გ. ერისთავისაგან, თავად დ. ე. ჩოლოყაშვილისაგან, ა. ივ. ვოლხოვის მეუღლისაგან, ი. გ. ცირიულნიკოვისაგან და თ. დ. რ. ვახვახიშვილისაგან(- სულ—505 მან. 63 კაპ.

დაიხარჯა: კლუბის ქირაში, ვახშამში, მარკებ

ში და სხვა-დასხვა წვრილმანში—163 მან. 38 კაპ.

წმინდა შემოსავალი დარჩა—342 მან. 25 კაპ. და გაეგზავნა ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების მმართველობას.

გულითადს მადლობას ვუძღვნით კნ. თ. ალექსანდრეს ასულს აბაშიძისას, კნიაჟნა მ. ესტატეს ასულს ვახვახიშვილს ბალის გამართვაში მხურვალე მონაწილეობის მიღებისათვის; კახეთის საუფლისწულო მამულების გამგეს ბ. ნ. ვ. კუროედოვს, კნეინა ნ. გ. ჯორჯაძისას და კნეინა ნ. ზ. ჯორჯაძისას, ბატ. ოვჩარენკოს, რომელთაც შემოსწირეს უკავილები; კნეინა ნინო დავითის ასულს ვახვახიშვილისას, კნეინა ეკ. ალ. ერისთავისას, თავადთ იოსებ და სოლ. ქობულაშვილებს, თ. ე. ს. ვახვახიშვილს, თ. მ. გ. ერისთავს, ძმათა მარქაროვებს, რომელთაც შემოსწირეს ვახშმისა და ბუფეტისათვის საჭირო სანოვაგე, გრ, ი. გეურქოვს ბილეთებისა და აფიშების უფასოთ დაბეჭდვისათვის, ბბ. მ. ტ. ხუდობაშევს და მ. ს. აჯიმამუდოვს დარბაზის მოწყობაში დახმარებისათვის.

მეჯლიშის გამგენი: { ვ. ბ. კახიძე. დ. თ ახვლედიანი.

„ივერიის“ ფოსტა

მამა პიროსელს. სჯობს იმ გაზეთს შეეკითხოთ, რომელმაც პირველად დაბეჭდა ამბავი

დეპეშა

(„რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან“)

31 მაისი.

ვენა როცა იმპერატორი შენბრუნში მიდიოდა, ვიღაც კაცი იმპერატორის ეტლს ეცა და ჯოხი მოუღერა. იმპერატორის მეეტლემ ამ კაცს შოლტი დაჰკრა ხელზე. ეს კაცი დაატუსაღეს და ჭკუა-შეშლილი გამოდგა; სახელად იაკოვ რეიხი ჰქვიან; გამოირკვა, რომ ეს კაცი ჯერ კიდევ იანვარში მისულა საცერემონიო საქმეთა დეპარტამენტში, თავის თავი ძე ღვთისათ გამოუცხადებია და უთქვამს: იმპერატორს საყურადღებო ამბავი უნდა ვაცნობო საქსონიის პრინცესა ლუიზაზეო.

ბელგრადი. ღამის 11 ს. 20 წ. სრული სიწყნარეა. საღამოს 10 საათს შემდეგ ქუჩები დაცალიერდა, პატარა-პატარა ჯარის რაზმები დაიარებიან ქალაქში. მეფის სასახლეს ქვეითთა ჯარის რაზმი იცავს.

ვენა. უარ-ჰყოფენ იმ ხმას, ვითომ ავსტრიის ელჩს დუმბას ზემლინში გემი გაეგზავნოს, პეტერვარდეინიდან ავსტრიის ჯარის მოსაყვანად.

სტამბოლი. გეშოვი და ნაჩევიჩი ხონთქარმა აუდენციაზედ მიიღო.

კარლსბადი. განსვენებულ მეფე ალექსანდრეს ექიმმა ველიჩკოვიჩმა გამოაცხადა: სერბიის მეფე-დედოფლის საზღვარ-გარეთ მოგზაურობაზე ლაპარაკიც არა ყოფილაო; ის ცნობა, ვითომ მეფეს ნაუმოვიჩი მოუკლავს, არა მჯერა, რადგან მეფე საწოლში იარაღს არ ინახავდაო.

სტამბოლი. შემსი-ფაშა რამდენიმე მსროლელთა ბატალიონით დიაკოვიდან მალისიის ოლქში წავიდა რეფორმების მოწინააღმდეგე ალბანელების დასასჯელად. იპეკიდან რეფორმების მოწინააღმდეგე ალბანელები სხვაგან გაგზავნეს.—კომისიამ აღმოაჩინა, რომ სმერდეში, 15 საათის განმავლობაში, ბრძოლა ყოფილა; გარშემო მცხოვრებ მაჰმადიანებს ეს სოფელი გაუძარცვავთ.—ნაჩევიჩის მისია დამთავრებულად მიაჩნიათ.

სოფია. სერბიაში მომხდარ ამბების თაობაზე მინისტრების საბჭომ დაადგინა: ბოლგარიის სამთავროს წარმომადგენლებს მიენდოს: შეატყობინონ ყველა სახელმწიფოთა მთავრობებს, რომ ბულგარია სრულ მშვიდობიანობას დაიცავს და სერბიის შინაურ საქმეში გარევას არ აპირობს. ცირკულიარი სერბიასთან წინანდელ მეგობრულ განწყობილებას იხსენიებს და უმატებს, რომ ბულგარია არაფერ სამხედრო მზადებას არ შეუდგება, მარტო საზღვარს გაამაგრებს ყოველ შემთხვევისათვისაო. მთავრის სასახლეზე გლოვის ნიშნად დროშა ჩამოშვებული.

ბუდაპეშტი. ბელგრადიდან იუწყებიან: ექიმებმა მეფის გვამი გასჭრეს და აღმოჩნდა, რომ მეფეს 27 ტყვია მოხვედრია, დედოფალს კი 5 ტყვია და რამდენჯერმე ხანჯალიც დაუკრავთ.

პარიზი. სენატმა, მეორედ წაკითხვის შემდეგ, 220 ხმის უმეტესობით 45 წინააღმდეგ მიიღო კანონ-პროექტი ჯარში ორის წლის სამსახურის ვადის თაობაზე.

კელნი. სერბიის პოლიტიკოსებმა და ოფიცრებმა, რომლებმაც ვენაში თავად პეტრე ყარა გიორგიევიჩის ბიძაშვილის პროფესორ ნენადოვიჩის ხელმძღვანელობით მოილაპარაკეს, თავად პეტრეს წინადადება მისცეს სერბიის მეფის გვირგვინი მიიღეო, თავადმა პეტრემ მოსწერა: მზადა ვარ სერბიის მეფის გვირგვინი მივიღო, თუ საერო კრება ერთად ამირჩევს და თუ სახელმწიფოებიც თანხმობას გამოაცხადებენ. მანამდე-კი ჟენევაში დავრჩები და სრულებითაც არა მსურს ბელგრადში მომხდარ კაცის კვლაში გავერიოვო.

1 ივნისი

პეტერბურგი. გამგეობა რუსეთის საზოგადოების კალილის სისტემის განათებისა სთხოვს „რუსეთის ტელეგრაფის სააგენტოს“ გამოაცხადოს შემდეგი: „როგორც გამოარკვიეს ჩვენი ქარხნის დირექტორმა და ტეხნიკოსმა, ცეცხლის მიზეზი, რომელიც გაჩნდა რაბინსკის სადგურზედ, იყო ვაშინგტონის ლამპა, ჩვენი ლამპა აქ არაფერ შუაშია. უმთავრესი მიზეზი კი იყო მელამპის დაუდევრობა. ოქმი ამ საქმისა, რომელიც ეთანხმება ჩვენ ცნობებს, გადაეცა ჟანდარმთა სამმართველოს უფროსს, თავად თუმანოვს.—31 მაისს ხელმწიფე იმპერატორი და ხელმწიფე იმპერატრიცა ალექსანდრა თეოდორეს ასული უავგუსტოესის შვილებით საზაფხულოდ წავიდნენ ახალ პეტერგოფს, აგარაკ ალექსანდრიაში.—დიდი მთავარი კონსტანტინე კონსტანტინეს ძე უავგუსტოესი მეუღლითა და უავგუსტოესის შვილებით წავიდა სტრელნაში.—დიდი მთავარი ვლადიმერ ალექსანდრეს ძე საზღვარ-გარედ წავიდა.

სოფია. ბელგრადში მომხდარმა ამბებმა აქ ყველა წრეებში მწუხარება გამოიწვიეს.—ბელგრადის დროებითმა მთავრობამ შეატყობინა ყველა უცხოელ კაბინეთებს სასახლეში მომხდარი ცვლილება. პირველად პასუხი მისცა გრაფ გოლუხოვსკიმ, ჟენევიდან; ის აცხადებს სიამოვნებას იმის შესახებ, რომ დაცულ იქმნა წესიერება და მშვიდობიანობა და მცხოვრებთა ყოფა-ცხოვრება უზრუნველ ყოფილია.

პარიჟი. ორი დღის წინ არჩეულმა კომისიამ მიიღო ვალიანის რეზოლიუცია, რომ უარყოფილ იქმნას კონკორდატი და მიღებულ იქმნას საკითხი სახელმწიფოსაგან ეკლესიის განცალკევებისა.

ბუდაპეშტი. ავაკუმოვიჩმა განაცხადა, რომ ცვლილებათა მომქმედთაგანი არავინ იქმნება დასჯილი, რადგან ეს მოვლენა სამხედრო საქმის მსგავსიაო. ორშაბათს ბელგრადში მომავალ საერო კრების სხდომაზე პირველად კენჭს უყრიან იმ საკითხს, რა წესი დაამყარონ მმართველობისა და შემდეგ, უეჭველია, ამას მოჰყვება მეფის არჩევაც. ძლიერმა რესპუბლიკანურმა მოძრაობამ, რომლის ხელმძღვანელადაც მინისტრი შიმკოვიჩია, საეჭვოა თავის საგანს მიაღწიოს.

ჟენევა. თავადმა პეტრე კარაგიორგიევიჩმა განაცხადა, რომ ჩემს მომხრეებს სრული ორგანიზაცია ჰქონდათ სერბიაშიო. თვითონ ხშირად მიწერ-მოწერა მქონდა იმათთან, მაგრამ ბელგრადში მომხდარი ტრაგედიის არასოდეს არ მოველოდი; როგორ ემზადებოდნენ ამ საქმისათვის, მე არაფერი ვიცოდი და სრულიად არავითარი მონაწილეობა არ მიმიღია ამ საქმეშიო. გამაშტერა ამ ამბავმაო. თავადს არ მოსწონს ძალ-დატანებითი ზომები და განსაკუთრებით სწუხს, რომ ამ ზომებს მხედრობამ მიჰმართა. ის განცხადება, ვითომც მთავარი პრინციპიალურად მტერი იყოს ავსტრიისა, სიცრუეა. თავადს ამასთანავე უთქვამს: „ეს კი შესაძლებელია, რომ განსაკუთრებულს განწყობილებას ვგრძნობდე რუსეთის მიმართ, სადაც შვილები გავგზავნე იმ იმედით, რომ ისინი სამსახურში შევლენ იქაო“.

ბელგრადი. ტოდოროვიჩი ჭრილობისაგან გარდაიცვალა. ადიუტანტი ნაუმოვიჩი სამხედრო პატივით დაასაფლავეს.

რომი. ცანარდელმა განუცხადა პალატას, რომ სამინისტრომ მეფეს სამსახურიდან გადადგომის თხოვნა მიართვაო. მეფეს ჯერ არ გადაუწყვეტია ეს საქმე. სამინისტროს ისევე აქვს უფლებანი წეს-რიგის დაცვისა და საქმეთა რიგიანად მსვლელობის უზრუნველ-ყოფისა. ორატორმა სთხოვა პალატას დაჰხუროს სხდომა და პალატის პრეზიდენტს მიანდოს, შეჰკრიბოს დეპუტატები, როდესაც ამას საჭიროება მოითხოვს. სხდომა დაიხურა.

ბელგრადი. მინისტრთა სხდომაზე კარაგიორგიევიჩმა მიიღო 6 ხმა. 1 ხმა კი რესპუბლიკის მომხრე გამოდგა.

—მეფე ალექსანდრეს უკანასკნელი სიტყვები იყო: „ცინცარ მარკოვიჩო, რად ჩაიდინე ესა“. მეფე იმას თვლიდა შეთქმულთა მეთაურად.—იმედი არაა კნიაჟიჩი მარკო აირჩიონ მეფედ, რადგან იმას ცოლადა ჰყავს მეფე ალექსანდრეს ახლობელი ნათესავი.

2 თიბათვე.

პიატიგორსკი. სამკურნალო სეზონი კისლოვცდსკში თიბათვის 2-ს დაიწყო. კარგა ძალი ავადმყოფობა მოსულა, ამინდი და სანიტარული მდგომარეობა ჩინებულია.

სოფია. ბულგარიის გაზეთობა კიდევ მაკედონიაში მომხდარ ახალ შეტაკებათა შესახებ იუწყებიან. კოჩანისა, რადოვიჩისა და ფეშჩის მაზრებში თურმე ბევრი სოფელი აუკლიათ. რამდენიმე მცხოვრები, რომელთაც მთებს მიაშურვს თავის დასაფარავად, შეუპყრიათ და დაუპატიმრებიათ უსკუბის საპყრობილეში, სადაც თავისუფალი ადგილიც-კი აღარ მოიპოვება ახალ პატიმართათვის. რადგან სატუსაღოში ტევა აღარაა, მეტად გახშირდა სიკვდილი. მთავრობის წრეებში ჯერ კიდევ ჰგონებენ,—ნაჩევიჩის მოციქულობას სასურველი შედეგი მოჰყვებაო; ამ აზრს ისიც ცხად ჰყოფს, რომ მაისის 30 ს ხონთქარმა დარბაზად მიიღო იძიო.

კოსტრომა. დიდის ამბით გახსნეს სახალხო მასწავლებელთა საპედაგოგიო კურსები.

კიევი. ამ ,ხლო მომავალში პეჩერის ლავრაში გაიხსნება ახალი სამოსწავლო ხატთასამხატვრო სახელოსნო. ხუთ-წლიან კურსის დასრულების შემდეგ მოწაფენი ოსტატ ხატთა-მხატვარის წოდებას მიიღებენ.

ბანგაოკი. ხელმოწერილი იქმნა ინგლისსიამის ხელშეკრულობა ქელანტანის შესახებ. სჩმთავროს ადმინისტრაცია ისევ ინგლისელთა ხელში რჩება. რეზიდენტი დამტკიცებულ იქმნა მეფის მიერ. ინგლისელ დარაჯთა რაზმი იქვე დარჩა.

ბელგრადი. გუშინდელმა საღამომ მშვიდობიანად ჩაიარა. მოსეირნეთა რიცხვი მრავალია. ყოფილი რადიკალი ველიმიროვიჩი დაინიშნა სენატის პრეზიდენტად და თავმჯდომარედ იქნება თიბათვის 2-ს სენატისა და სკუპშჩინას შეერთებულ კრებისა.

მაისის 31-ს დროებით მთავრობამ გაანთავისუფლა ყველანი, ვინც საპოლიტიკო და ბეჭდვით დანაშაულისათვის იყო დაპატიმრებული. სახელმწიფო ცვლილების შემდეგ სრულიად არავინ დაუპატიმრებიათ, არც სასჯელი გარდაუწყვეტიათ ვისთვისმე.—დედოფალი ნატალია დეპეშით შეჰკითხებია ერთს თავის სეფე-ქალსა, რომელიც აქა სცხოვრობს,—შემიძლია თუ არა მოვიდე სერბიაში და ჩემის შვილის საფლავი ვინახულოო.—მთელს სერბიაში მშვიდობიანობა და წესიერებაა,—პოდპოლკოვნიკ მილისლავ ჟივანოვიჩმა თავი მოიკლა ტყვიით; ამბობენ,—მიზეზი ისაა, რომ მეფის ქაღალდებში იპოვნეს ჟივანოვიჩის წერილი, რომელშიაც შეთქმულობას ამჟღავნებდაო.

ბელგრადი. საღამოზედ ქალაქში მშვიდობიანობა იყო; ჯარები, რომელნიც სასახლის წინ იდგნენ ბანაკად, წავიდნენ. სასახლესთან მხოლოდ რამდენიმე სადარაჯო დასტოვეს.—მეფე-დედოფლის საფლავებს დიდ ძალი ხალხი ნახულობს. საფლავზედ უბრალო ჯვრებია კედელზედ მიყუდებული ზედ-წარწერით: „ალექსანდრე ობდენოვიჩი“, „დრაგა ობრენოვიჩი“.

პეტერბურგი თიბათვის 1-ს მათ უდიდებულესობას თანასწრებით ცხენოსან-გრენადერო იდღესასწაულეს თავისი 250 წლის იუბილეი

სტამბოლი პორტამ დაწვრილებით აცნობა წერილობი რუსეთს და ავსტრ-უნგრეთის საელჩოსი ამას წინად კომიტეტებიი მიერ ჩადენილ მკვლელობა, ძარცვა და სხვა დანაშაულება შესახებ. აგრეთვე ისიც, რომ უსკუბის ვილაიეტში რადოვიჩსა და ოსმალის ეკლესიებში იარაღი აღმოაჩინეთო.—მეორე მოხსენება ღორტისა უსკუბის ვილაიტიდგან იუწყება, ბულგარელთა 8 ჯუფთი გადმოსცდა სეზღვარს და ზოგი გაიფანტა, ზოგიც ილვტოო.—მაკედონიის სამ ვილაიეტის მკვიდრნი ბულგარნი არიგებენ იარაღს, რომელიც კომიტეტებისაგან ჰქონდათ გადაცემულიო. დაინიშნა ხუთის დღის კარანტინი ევგვიპტისა და ხმელთა-შუა ზღვის ნავთსადგურებიდგან მოტანილ საქონელზედ, და 24-ის საათისა—სუეციდგან მოტანილზედ.

სოფია. სოფელი კაზოა და ყირხ-ქილისა ადრიანოპოლის ვილაიეტში დააქციეს ოსმალეთის ჯარებმა; მცხოვრებნი დაპატიმრებულნი არიან. თავიზარ დაცემული ხალხი მრავლად ილტვის ბოლგრიას.

ბუქარესტი. უარჰყოფენ, რომ ვითომ რუმიანის ჯარს საომარს ფეხზედ აყენებენო.

ბელგრადი. აქაურობას ჩვეულებრივი საკვირადღეო სახე აქვს: მხოლოდ ხშირად მიმოსვლა კავალერიისა და ქვეთის ჯარის რაზმებისა ამტკიცებს, რომ სრული იმედი არა აქვთ წესიერების დაურღვევლობისა.—ოფიციალურს გაზეთებში გამოცხადებულია, რომ მაიორი ნაუმოვიჩი დანიშნულია ბელგრადის ჟანდარმერიის უფროსად, დიმიტრ-რადოვიჩი—საკასიაციო სასამრილოს თავხმჯდომრედ, დათხოვნილ იქმნა პენსიით ჟანდარმერიის უფროსად ნამყოფი იოვანოვიჩი და თავსმჯდომრე სასამართლოსი ნიკოლიჩი.—შუაღამისას სენატორებისა და დეპუტატების საბჭობამ ერთხმად გადასწყვიტა შემოიღოს კონსტიტუცია 1888 წლისა, აარჩია ერთხმადვე მეფედ პეტრე ყარ-გეორგიევიჩი და დაადგინა, გაუგზავნოს დეპუტაცია და აცნობოს ახლად ამორჩეულს მეფეს გადაწყვეტილება საერო კრებისა. ქალაქი სრულიად დამშვიდებულია.

სტამბოლი. დიდმა ვეზირმა უარ-ჰყო აზრი ნაჩევიჩისა, რომ ოსმალეთმა აძლიოს საადმინისტრაციო თანამდებობანი ევროპიულ ვილაეტებში სხვათა შორის მაკედონელ ბოლგარელებსაც.

პეტერბურგის ბირჟა, 27 მაისს

ვექსილის კურსი 3 თვით:

ლონდონში 10 გირვ. სტ.	93,90
ბერლინში 100 მარკაში	45,90
პარიჟში 100 ფრანკში	37,35
ლონდონში ჩეკები	94,70
ბერლინში ,,	46,30
რიჟში ,,	37,60
რიჟის დისკონტი	5—6¹/₄%
⁴/₀ სახელმწიფო რენტა	98,/₂გაყ.
4% სახ. სესხი 1902 წ.	100⁷/₈ მყიდ.
⁴/₀ გირავნ. ფურც სახელ. საადგ. მამულო ბანკის	95¹/₈ მყიდ
4%ლ შინგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1864 წ.	432¹/₂ გაყ.
5% მეორე შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1866 წ.	331 წვ. გაყ.
5% გირავნ. მომგ. ფურც. სახელმ. საადგ.-მამ. ბანკისა.	284³/₄ წვ, გაყ.
5% ობლიგაციები ტფილ. საკრედიტო საზოგ.	90¹/₄ გაყ.
4¹/₂% ობლიგაც. იმავე საზოგადოებისა.	—
5% ტფილ. საადგ.-მამ. ბანკის გირავნ. ფურცლ.	91⁸/₄ გაყ.
4¹/₂% გირავნობ. ფურც. იმავე ბანკისა.	—
6% ქუთ. საადგ.-მამ. ბანკის გირ. ფურცლ.	—
5% გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა	—
პაები ძმ. ნობელის სანავთო მრეწვ.	—
აქციები ,, ,, ,, ,,	—
,, კასპიის ამხანაგობისა.	3425 გაყ.
,, ბაქოს ნავთის საზოგად.	—
,, ა. ი. მანთაშევისა და ამხ. ნავთის სამრეწვ. საზოგად.	182 წვ. გაყ.

მიმოსვლა რკინის გზის მატარებლებისა

18 აპრილიდგან.

(ნაჩვენებია ტფილისის საათით.)

ა) ტფილისიდან მიდის:

ბათუმს:—1) სწრაფი მატარებელი № 1 დილის 10 ს. 37 წ. 2) საფოსტო № 3 საღამოს 6 ს. 18 წ. 3) სამგზავრო № 5 დილის 7 ს. 49 წ.

ბაქოს; 1) სწრაფი № 20 (მარტო სამშაბათობით, პირდაპირ მოსკოვამდე) ნაშუადღევის 4 ს. 24 წ.; 2) საფოსტო № 4 დილის 11 ს. 49 წ.; 3) სამგზავრო № 6 ღამის 11 ს. 32 წ.

ყარსსა და ერევანს: 1) საფოსტო № 74/₇₅ ღამის 12 ს. 30 წ.; 2) სამგზავრო № 90/₉₁ შუადღის 12 ს. 38 წ.

ბორჯომს: 1) სამგზავრო № 7/₈ ნაშუადღევის 2 ს. 58 წ.; 2) სამგზავრო № 9/₁₀ დილის 6 ს. 21 წ.

ბ) ბათუმიდან გამოდის:

ბაქო-ტფილისისაკენ: 1) სწრაფი № 2 ღამის 11 ს. 22 წ.; 2) საფოსტო № 4 საღამოს 10 21 წ. 3) სამგზავრო № 6 დილის 10 ს. 37 წ.

გ) ბაქოდგან გამოდის:

ტფილის-ბათუმისაკენ: 1) სწრაფი № 19 (მარტო ტფილისამდე, პარასკეობით, მოსკოვიდან მომავალი) ღამის 4 ს. 40 წ. 2) საფოსტო № 3 საღამოს 10 ს. 16 წ.; 3) სამგზავრო № 5 ნაშუადღევის 2 ს. 01 წ.

დ) ქუთაისიდგან გამოდის:

ბაქო-ტფილისისაკენ: ღამის 1 ს. 58 წ.; დღის 2 ს. 23 წ.

ბათუმისაკენ: ღამის 1 ს. 58 წ.; დღის 2 ს. 23 წ.; დღის 4 ს. 48 წ.

შორაპნისაკენ: დღის 3 ს. 8 წ.

სასამართლოს შესახები ცნობანი.

3 ივნისისათვის ტფილისის სამოსამართლო პალატაში დანიშნულია განსახილველად:

1, არსენ კობახიძისა და ტრიფონ გურგენის ძის საქმე.

2, დიმიტრი ანღულაძისა და ნილოს გუგუნავას საქმე.

3. გუსარია ირემაძისა და მინა და პელაგია ავალიანების საქმე.

4, თებრო რომანოვის, გიორგი საგინოვის და გეურ1 მიტუზოვის საქმე.

5, ნიკოლოოზ ისაკაძისა და ალექსანდრე ქუთათელაძის საქმე.

6, ივანე ბელალოვის, ფრიდონ გოდაბრელიძისა და ანტონ აბანგიძის საქმე.

განცხადება

მემამულეთათვის საყურადღებოდ.

მსურს ვიყიდო ქ. ტფილისის მახლობლად, არა უშორეს 20 ვერსისა, ან რკინის გზაზე სადგ. კასპამდის **მეურნეობისათვის გამოსადეგი მიწა**, 2—10 დესიატინამდის, ერთ ნაჭრად. ამ რიცხვში სარწყავი ადგილი არა ნაკლებ 1 დესიატინისა; გაყიდვის მსურველთ მოგვმართონ წერილით „ივერიის“ რედაქციაში, ი. ნ—ს.

ახალი წიგნი

Какъ улучшить Кавказскую народную школу (როგორ უნდა აღდგეს კავკასიონის სახალხო სკოლა), იაკობ გოგებაშვილისა. ისყიდება ტფილისში წერა-კითხვის საზოგადოების მაღაზიაში, ქუთაისის მაღაზიებში და სხვაგანაც. ფასი ექვსი შაური (30 კაპ.)

(6—უ—2)

ქუთაისში

ს. მ ბ. თოფურიას

სამკურნალოში,

რომელიც იმყოფება **მათის უმაღლესობის პრინც ალექსანდრე ოლდენბურგელის** მფარველობის ქვეშე, 60 საწოლია შინაგან, ნერვებისა, საქირურგო, დედათა და თვალით ავადმყოფთათვის, მშობიარეთა განყოფილებით და ქიმიურ-მიკროსკოპიულ გამოკვლევათა კაბინეტით. გადამდების სენითა და სულით ავადმყოფთ სამკურნალო არ ღებულობს.

ახალი წიგნაკები

გამოვიდა და იყიდება ყველა ქართ. წიგნის მაღაზიებში.

სოსიკო მერკვილაძის მიერ გამოცემული ახალი წიგნები:

სიმღერა აკაკისა. ფასი	15 ,,
თამარ მეფის სურათი აკაკის ლექსით	6 ,,
პატარა ჩონგური ლექსი (დედა-ენა)	5 ,,
თამარ მეფე მოთხრობა აკაკისა	5 ,,
ვაჟრული ჭკუა, ლექსი აკაკისა	5 ,,
დათუნა გოცირიძე, **როსტომ ერისთავი** { ძველებური ამბავი აკაკისა	5 ,,
აბრამის და იობის ლექსი	3 ,,
ოქრუა (ხალხური ზღაპარი)	5 ,,
ორი ძოსატუილა, **ბიჭია მენახირე**, **მეფე და სკვინჩა** { ხალხური ზღაპარი.	10 ,,

ვინც მოისურვებს ამ წიგნების ყიდვას ან დაბარებას, მიმართოს ტფილისში, ქვაშვეთის ქუჩაზე (ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ) არჯევანიძის სახ. **ანნა მერკვილაძის ქალთა ტანისამოსის საკერავალო მაღაზიაში.**

ვინც თვითოეულ გამოცემას იყიდის არა ნაკლებ ერთი მანეთისა, **ყოველ მანეთზე დაეთმობა თითო აბაზი.**

ადრესი ფოსტისა: Тифлисъ, Георгіавская (Кашветская) ул., д. Аржеванидзе. № 12 модная мастерская Анны Мерквиладзе.

გამოვიდა და ისყიდება ყველგან „ქართ. შორის წ.-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების მიერ ახლად გამოცემული წიგნები:

1.

ქაჯანა

მოთხრობა ნ. ლომაურისა, ფასი 5 კაპ.

2.

ალი

მოთხრობა მისივე, ფასი 10 კაპ.

წიგნების გამოცემა შეიძლება ფასდადებითაც შემდეგის ადრესით: Тифлисъ. Общество распростр. грамотности.

გამოვიდა და იყიდება ყველგან „ქართვ. შორის წ.-კითხვის გამავრცელ. საზოგადოების“ მიერ ახლად გამოცემული წიგნი

გარტეკ ძლევამოსილი

ჰენრიკ სენკევიჩისა

IV+106 გვ. ფასი 20 კაპ.

დაიბეჭდა და დაურიგდა ქართულის წიგნის ყველა მაღაზიას გასასყიდათ ახალი ქართული წიგნი

„ჩვენს დედებს“

პედაგოგიური წერილები ალ. ნათაძისა.

ფასი 25 კაპ.

ადრესი: ტფილისის სათავად-აზნაურო სკოლა, ალ. ნათაძეს.